

NY TRELLE BORG

OPLEVELSES-
& VIDENCENTER

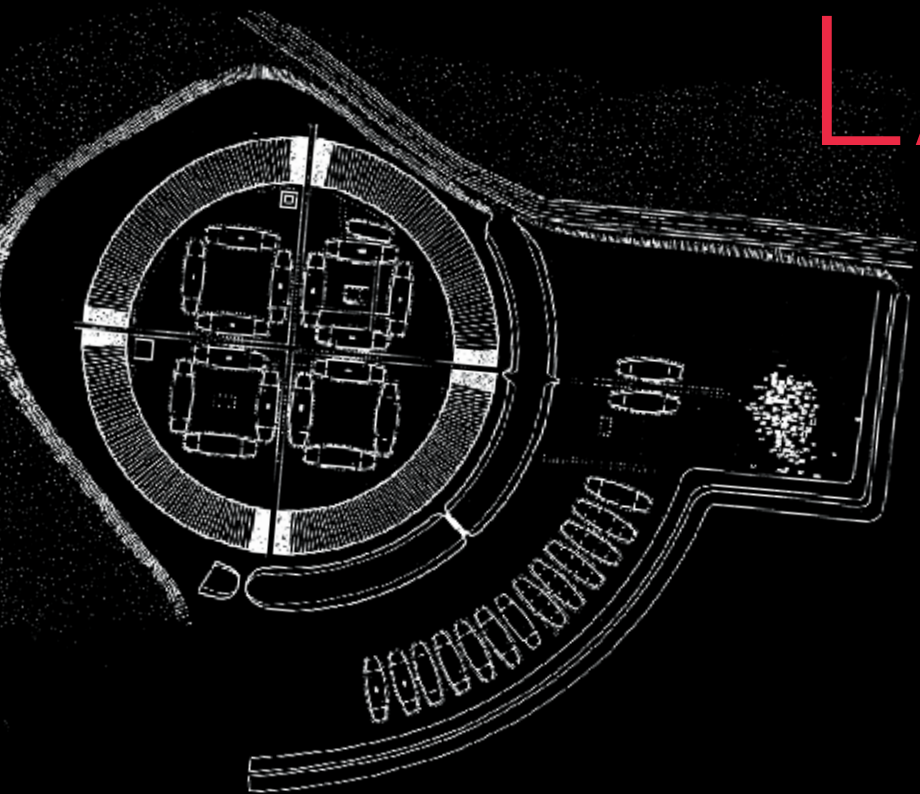

Nationalmuseet
National Museum of Denmark

SLAGELSE
KOMMUNE

VELKOMMEN TIL VIKINGE LAND

KROPSBÅREN, DIGITAL OG VIDENSBASERET FORMIDLING

HARALD BLÅTANDS VIKINGEBORG

Vikingeborgen Trelleborg var kong Harald Blåtands bedst befæstede ringborg, og kongens danske krigere og udenlandske lejesoldater stod klar til at forsvare borgen.

I 983 var borgen afgørende i den internationale magtkamp mellem Harald Blåtand og den tysk-romerske kejser Otte II. Et slag var forestående og meget var på spil.

MÅLRETTET FORMIDLING

Trelleborg har gennem en årrække arbejdet målrettet med formidling af vikingekrigeren og livet på borgen.

Museet ved Trelleborg har med betydelig succes gennemført genstands- og dialogbaseret publikumsformidling på et højt fagligt niveau.

Museet har tilbudt et oplevelsesrum med en unik mulighed for at opleve vikingetiden autentisk, nærværende og på tæt hold.

STIGENDE BESØGSTAL

Dette har afspejlet sig i stadig stigende besøgstal fra omkring 30.000 i 2013 til omkring 87.000 i 2017.

Formidlingen med en høj grad af involverende og hands-on baserede aktiviteter, har ikke alene skabt kæmpe fremgang, men også et stort ønske om at udnytte stedets potentiale fuldt ud.

TRELLEBORG SOM FYRTÅRN

Trelleborg er et kulturelt fyrtårn i Slagelse Kommune, og spiller en væsentlig rolle i lokalsamfundet. Det gælder ikke mindst i forhold til uddannelsesområdet, innovation og samarbejder med erhvervslivet.

Miniatureudgave af lansespids som har været brugt som gravgave.

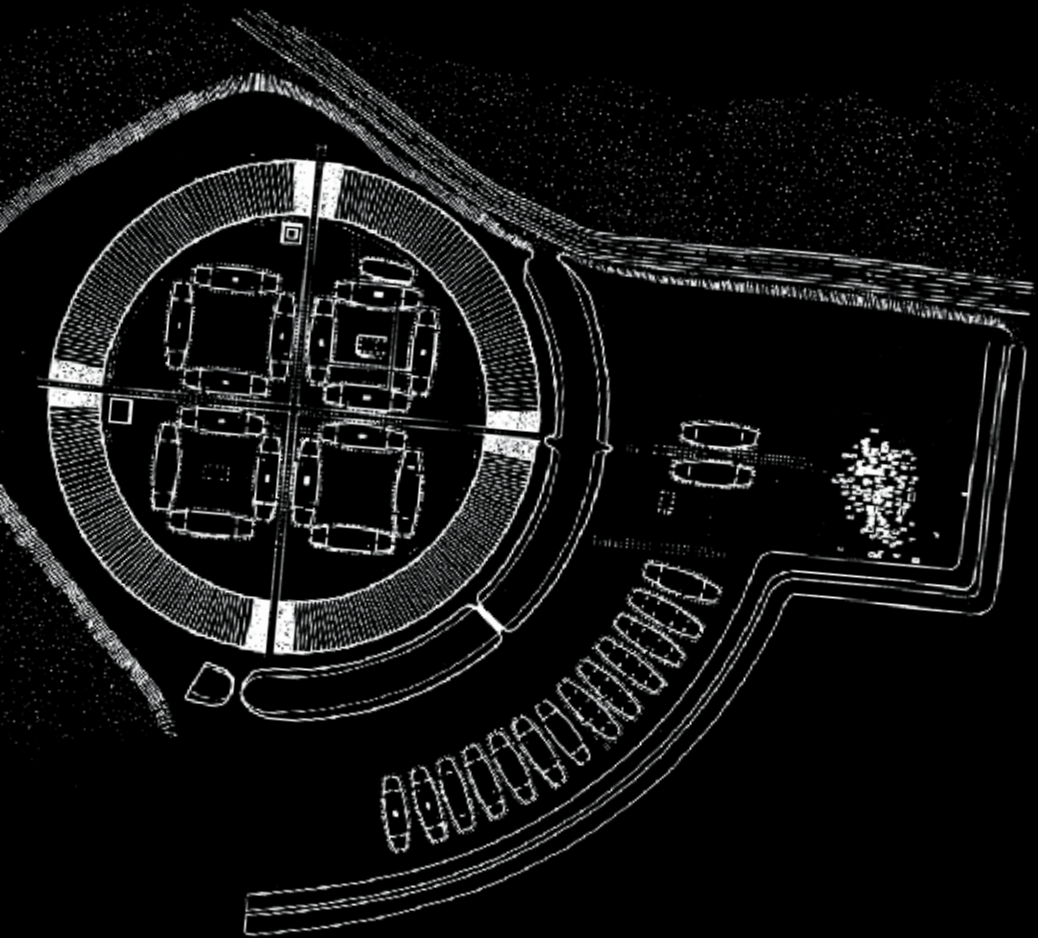
Vi ønsker at formidle vikingeborgens skjulte historier med en nytænkende kombination af digitale virkemidler, kropsbårne oplevelser og vidensbaseret formidling.

Publikum får en totaloplevelse, og bliver selv en del af levendegørelsen i kampen om Danmark mellem kong Harald Blåtand og den tysk-romerske kejser Otto II.

De besøgende kommer helt tæt på det autentiske liv i vikingetiden "on location" og kan selv afprøve livet som kriger.

VISION

ET INTERNATIONALT OPLEVELSES- OG VIDENCENTER

Vi vil skabe et internationalt oplevelses- og videnscenter, hvor vikingeborgens historier formidles med en nytænkende kombination af kropsbårne oplevelser, digitale virkemidler og vidensbaseret formidling.

Med den levende og digitale formidling af historien, koblet sammen med det enestående nationale monument, skal gæsterne opleve vikingetiden på egen krop i en totaloplevelse, der inddrager sanser, følelser og læring.

Alt sammen i autentiske rammer med fokus på vikingetidens kriger "on location".

Via forsknings- og oplevelsesorienteret formidling, samt inddragelse af eksperimental arkæologi skal der være fokus på:

- Trelleborg og det militære landskab år 983
- Vikingekrigeren, krig og våbenteologi
- Magt, samlingen af riget og den storpolitiske situation på Harald Blåtands tid

På Danmarks bedst befæstede vikingeborg vil vi give gæsten mulighed for at opleve krigerlivet på Trelleborg i år 983.

Gæsten skal prøve vikingehåndværk, leve og kæmpe som vikingekrigere, angribe den rekonstruerede borgs 8 meter høje palisade og sætte sig til højboards i langhuset.

Her får gæsten en oplevelse af sammenhængen mellem de udstillede, originale genstande, det nationale monument og det rekonstruerede, levende miljø.

En oplevelse som kun kan fås på Trelleborg.

Trelleborg fungerede som militær garnison for Kong Harald Blåtand, og under udgravningerne blev der fundet adskillige våben - deriblandt talrige pile. Disse pile er fundet flere steder i området i og omkring borgen. En pil er fundet i en af gravene, og den er af jern og har oprindeligt været beviklet to steder med sølvtråd. Mange af pilene vidner direkte om pilenes funktion, som fjendtligt angrebsmiddel mod Trelleborg. Det drejer sig om pile, der blev fundet skudt ind i voldens yderside og porte. Det kan derfor ikke udelukkes, at der her er tale om sporene efter et fjendtligt angreb.

ET HISTORISK HOTSPOT

Trelleborg er et enestående militæranlæg og er bygget i Kong Harald Blåtands regeringstid som en magtmanifestation og en del af hans militære oprustning omkring år 983. Ringborgen er konstrueret over et højtudviklet matematisk målesystem, der i dag, 1000 år efter, stadig fascinerer, skaber undren og nysgerrighed.

Når man i dag ser ud over det imponerende nationale monument, rammes man af ærefrygt ved synet af det strengt geometriske og symmetriske konstruerede anlæg. Vikingernes matematiske kunnen og ingeniørkundskaber kommer til syne på Trelleborg som et stykke historisk arkitektur.

Kong Harald Blåtand satte sig selv på det nordeuropæiske landkort med sine militære ringborge og stærke kongemagt. Trelleborg spillede en betydelig rolle i det politiske spil, både på nationalt og internationalt niveau. Harald Blåtands regeringstid var i høj grad præget af presset fra de tysk-romerske kejsere blandt andet Otto II.

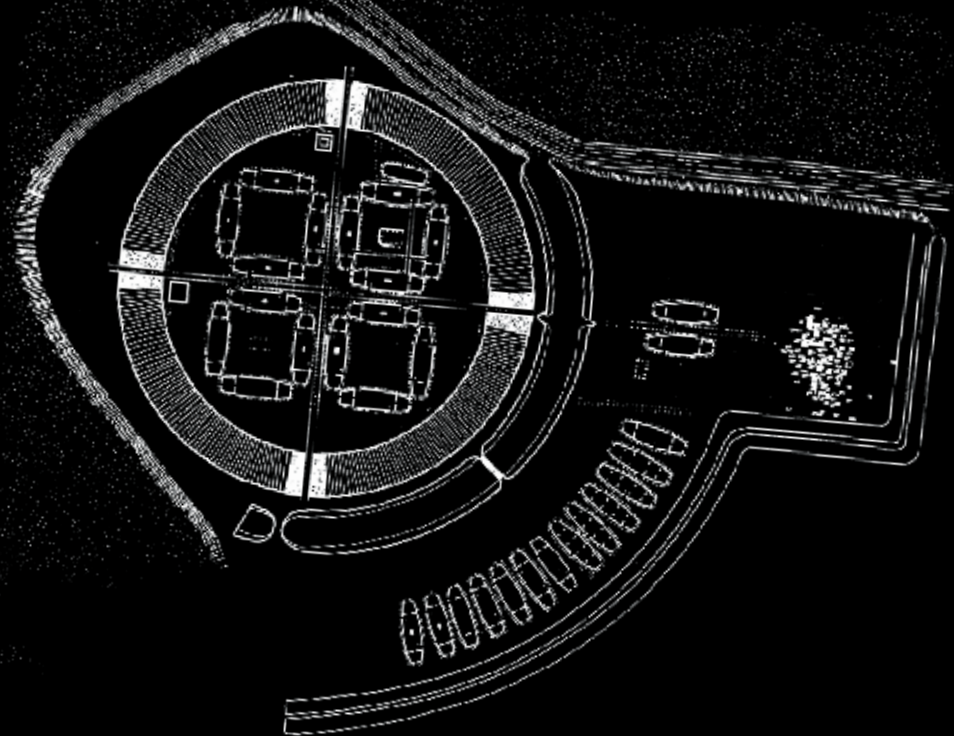
Trelleborg blev udgravet under ledelse af Nationalmuseets daværende direktør Poul Nørlund i 1930'erne. Det var den først fundne af de fem trelleborge; Aggersborg, Borgring, Fyrkat, Nonnebakken og Trelleborg.

Borgene er unikke for Danmark. Der findes således ingen tilsvarende borge end trelleborgene, der repræsenterer monumentale manifestationer af centralmagts kapacitet i den sene vikingetid.

Vikingeborgen Trelleborg er strategisk vel placeret i det vestsjællandske landskab omgivet af Vårby og Tude Å. I dag er området et yndet rekreativt sted for naturelskere, og borgens placering gør området til et historisk hotspot, hvor kultur og natur går op i en højere enhed.

De fem trelleborge; Aggersborg, Fyrkat, Nonnebakken, Borgring og Trelleborg er opført af Harald Blåtand. Der findes ingen tilsvarende borge end trelleborgene, og med deres symmetriske opbygning er borgene de mest monumentale manifestationer af centralmagts kapacitet i den sene vikingetid – placeret strategisk i landskabet.

VELKOMMEN TIL MUSEET VED TRELLE BORG

VIKINGETIDSOPLEVELSEN BEGYNDER VED ANKOMSTEN

Formidlingen af Trelleborgs gådefulde historie begynder allerede ved ankomsten til Museet ved Trelleborg, hvor vikingetidsstemningen slås an.

Den eksisterende bygnings facade kan fx fremstå som et udsnit af Trelleborgs oprindelige palisadeværk, der bestod af 8000 lodrette egestammer.

Går man tættere på palisadeværket og kigger godt efter findes fx gåder og budskaber hugget ind i egetræet. Gæsterne kan ved deres ankomst forsøge at finde ud af Trelleborgs mange gåder og en nysgerrighed skabes.

De besøgende drages instinktivt mod museets indgangsparti, hvor man kan gå på opdagelse i museets facade. Det vil sige, at der hele året rundt og uden for åbningstid er svar at finde om Trelleborgs historie i bygningens facade.

Trelleborg-skjoldet i en rekonstruktion kan være en del af selve indgangspartiet, og dermed den første genstand, de besøgende bliver introduceret til.

Væk fra museets indgangsparti kan der være mulighed for endnu en indgang til brug for større grupper og skoleklasser.

Den synes ikke af meget denne lille unikke korsmønt, men det er Harald Blåtands mønt fundet på Harald Blåtands kongelige borg Trelleborg. På den store runesten fra Jelling står blandt andet, at Harald Blåtand gjorde danerne kristne. Korsmønterne kan være Kong Haralds manifestation af hans egen indsats. Fundet vidner om, at møntherren Kong Harald har været på niveau med sin europæiske samtid. Og den rejser spørgsmålet, om der var kristne på Trelleborg.

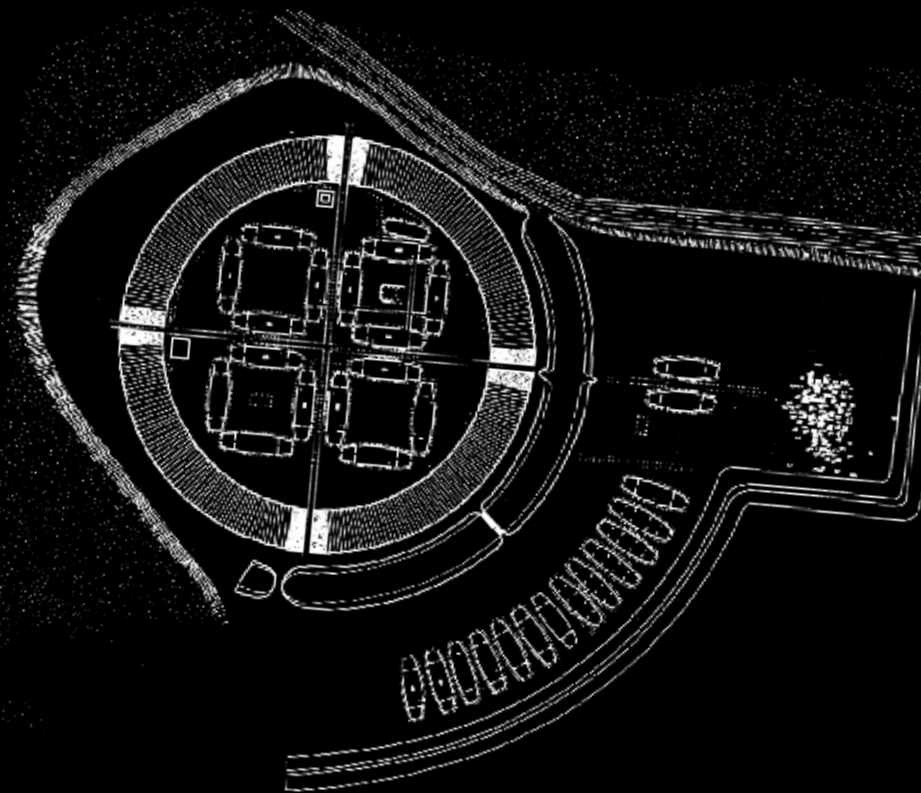

Kampskjoldet er Danmarks eneste bevarede vikingeskjold og er en af de vigtigste skatte fundet ved Trelleborg. Skjoldet blev fundet 40 meter fra vikingeborgens sydport i 2008. Det har en diameter på 90 cm og er fremstillet af syv tynde brædder, der former skjoldet til en cirkulær plade. Et smukt, ornamenteret håndtag har været fastgjort på skjoldets bagside. Det er lavet af bøgetræ med slyngebånd og karvsnitmønster ornamentik. Håndtaget er et cirka 35 cm langt og 2 cm tykt stykke bøgetræ. Forsiden af skjoldet har oprindeligt været prydet af en skjoldbule af jern, der dækkede og beskyttede krigerens hånd. Skjoldet har sandsynligvis været forstærket og betrukket med læder. Analyser af træets årringe viser, at det er bygget af fyrretræ fældet i Vestnorge omtrent samtidig med, at der var krigere på Trelleborg.

UNIK NATIONAL HISTORIE

MAGISKE HISTORIER FORTÆLLES GENNEM ORIGINALE GENSTANDE OG SANSEMÆTTEDE VIRKEMIDLER I UDSTILLINGEN

EN STÆRK OG SANSEMÆTTET UDSTILLINGSOPLEVELSE

En tur til det nye Trelleborg skal i fremtiden være en samlet oplevelse, der giver gæsten sammenhængen mellem de udstillede originale genstande, det rekonstruerede levende miljø og det nationale monument, der understøtter de unikke arkæologiske fund og dét narrativ, der formidles på Trelleborg.

Det gennemgående narrativ begynder i den kommende udstilling, i Den Genskabte Borg, i landskabet og omkring selve vikingeborgen Trelleborg.

HISTORISK OVERBLIK OG FORVENTNINGSOPBYGNING

En film viser slaget om Trelleborg 983. Trelleborgs forunderlige historie fortælles på en enkel og forståelig måde, i samspil med de arkæologiske fund, historien om livet på borgen og sammenhængen mellem Harald Blåtands andre ringborge i Danmark - de ringborge, der spillede en afgørende rolle i samlingen af det danske rige.

Gæsten vil kunne tagge/følge våben, genstande og personer gennem hele museumsbesøget.

OPLEV EN SÆRLIG UDSTILLING OM VIKINGETIDEN

En række digitale virkemidler, bringer publikum i en særlig stemning. Udstillingen skal indfange vikingetidens atmosfære via visuel iscenesættelse, lyd, lys og mørke.

Når gæsten bevæger sig igennem udstillingen høres fx faretruende rumlen eller virtuelle pile flyver gennem luften. Slaget er i gang!

UNIKKE ARKÆOLOGISKE FUND

De unikke arkæologiske fund spiller en helt central rolle i udstillingsdelen. Gæsten får viden om fundene via tekst på egen smartphone, tekst på diverse flader i udstillingen, kombineret med en række virkemidler, som projektering og lyd.

Smykker af Hiddensee typen tilhørte kun en lille eksklusiv skare af fornemme vikinger. På Trelleborg er der fundet en patrice til fremstilling af denne smykketype. Den kan have været brugt til at fremstille et pragtsmykke til en dronning.

DIGITALE VIRKEMIDLER

Gæsten hører fx lyden af suset fra tusindvis af afskudte pile, eller fra en "up-close" demonstrationsfilm af langbuens effektivitet, rækkevidde, præcision og gennemtrængningsevne.

Sværdets effekt og kraft vises og testes ved at hugge i rå kød, der sammenlignes efterfølgende med hug i ribben og brystkasse på en kriger.

GULVMONTRER MED SKELETTER

Skeletterne fra Trelleborgs gravplads kan fx ses via gulvmontre i udstillingen, og gravene åbner sig for gæsten.

Augmented Reality (AR) kan fx benyttes direkte på de originale skeletter, og få dem til at fremtræde som levende mennesker.

Bæltespænde i bronze, fundet på vikingeborgen Trelleborg.

VERDENS FØRSTE RE KONSTRUEREREDE VIKINGE BORG

VELKOMMEN TIL VIKINGELAND!

OPLEV VIKINGELIVET I ET SANSEMÆTTET BOMBARDEMENT

På Den Genskabte Borg byder en kriger (en viking) velkommen, og han kan fortælle om de spændende oplevelser, der venter forude før det store slag.

Alle sanser kommer i spil.

EKSPERIMENTAL ARKÆOLOGI

Der venter gæsterne et sanseligt bombardement, og gennem eksperimental arkæologi, får publikum en oplevelse af vikingetiden, der ligger meget tæt på virkeligheden.

Gæsten møder genstande, huse, materialer, værktøj og byggeprocesser mm. og inddrages direkte i den levende formidling og træder ind i rollen som viking.

Her oplever de krigerlivet i det rekonstruerede og levedejorte borgmiljø.

NYESTE FORSKNING

Forskere har fx set nærmere på skjoldets skjoldbuler. De nyeste analyser giver overraskende viden om, hvordan vikingerne holdt skjoldet og bevægede sig i en kampsituation. Eksperimentale arkæologiske forsøg har også givet ny viden om vikingernes bygninger og andre genstande, som publikum kan få viden om og opleve på Den Genskabte Borg.

FIND DIN INDRE KRIGER

Mellem langhusene er der markeret baner til kamptræning. Her kan gæsten prøve kræfter med skjold og sværd.

De kan udfordre hinanden med våbnene, spænde en langbue, kæmpe med sværd eller prøve en ringbrynje - eller deltage i ægte krigertræning, prøve skjoldet, sværdet eller øksen i tvekamp eller som en del af en formation.

Tenvægten blev brugt til at spinde garn af ulden fra fårene. I nogle områder var det både mænd og kvinder, der brugte tenen.

DEN GENSKABTE BORG

VIKINGETIDENS HÅNDVÆRK

Gæsten kan også fordybe sig i vikingetidens håndværk, våbenfremstilling og få viden om den nyeste forskning, stille spørgsmål og få svar fra de levende vikinger.

NYESTE FORSKNINGSBASERET VIDEN

Yderligere forskningsbaseret viden kan fås gennem digitale og fysiske præsentationsformer fx om krigernes udrustning og kampteknikker.

På det nye Trelleborg vil alle aktiviteter således være baseret på forsknings- og oplevelsesorienteret formidling, samt inddragelse af eksperimental arkæologi.

Eksperimental arkæologi giver ny forskningsbaseret viden. Den viden kan de besøgende også selv tilegne sig gennem forskellige infokanaler - digitale som fysiske.

TEST DIN STYRKE

Gæsten kan også teste styrke, præcision, teknik og hurtighed, springe over voldgraven, balancere på trædesten uden at falde i vandet, og angribe den rekonstruerede borgs 8 meter høje palisade.

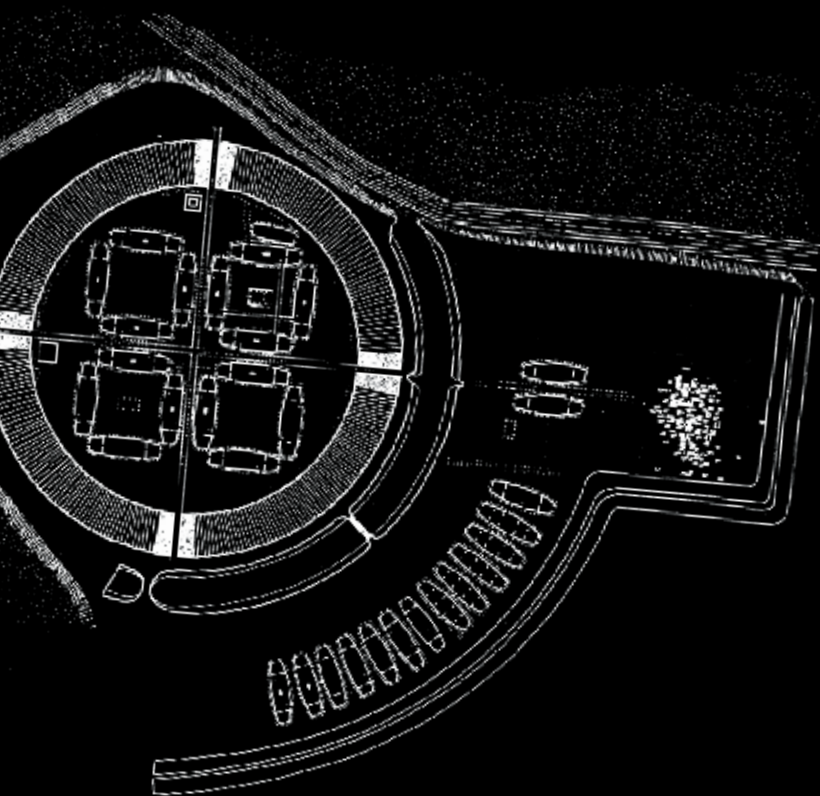
TIL HØJBORDS I LANGHUSET

Gæsten kan derefter sætte sig til højborde i langhuset, nyde atmosfæren, og lade dagens mange indtryk bundfælde sig.

Alt dette er oplevelse som kun fås på det nye Trelleborg!

ET ENESTÅENDE NATIONALT MONUMENT

OPLEV VIKINGEBORGEN TRELLEBORG, NYD NATUREN OG MÆRK HISTORIENS VINGESUS

AUGMENTED REALITY

I år 983 var området omkring monumentet en krigszone og borgområdet levendegøres, når gæsten bevæger sig fra Den Genskabte Borg videre mod selve ringborgen.

Flere forskelligartede oplevelser kan vælges til eller fra. Vælges Augmented Reality-AR opleves Trelleborg, som det så ud oprindeligt i år 983.

DIGITALE OG AKTIVE MOMENTER

På vejen til monumentet vil der være fysiske afgrænsninger i landskabet, der viser rækkevidden på forskellige vikingetidsvåben, og der vil optræde digitale og aktive momenter.

Fysiske installationerne simulerer angreb fra fjenden. Momenterne interagerer med gæsterne, og tester deres reaktionsevne via fjendtlige vikinger/figurer, der pludselig dukker op.

UDVALGTE/TAGGEDE VÅBEN

Figurerne hugges ned med gæstens eget udvalgte/taggede våben, fx sværdet. Jo tættere gæsten kommer på ringbogen, desto farligere bliver det.

DIGITAL INFO

Gæsten får viden via info på smartphone, skilte eller via AR undervejs: Fx "Nu træder du ind i en kill-zone".

Nøglen er traditionelt blevet knyttet til kvinden, der typisk bar den i sit bælte. Nøglen symboliserede muligvis kvindens status som husfrue og bestyrer af gården. Nyere undersøgelser sætter dog også nøglens symbolik i forbindelse med religion og kuldyrkelse.

NATUROPLEVELSE

Gæsten kan også vælge naturoplevelsen, roen og den smukke natur.

Langs stien ud til monumentet er der opsat diskret placerede informationsskilte, så alle tilbydes samme faktaviden, uanset hvilket sti, man vælger.

Plexiglasskilte med stregtegninger viser, hvordan den oprindelige borg fremstod i landskabet.

ET COMPUTERSKABT LAG OG VIRKELIGHEDEN I ET

På selve monumentet kan gæsterne via AR se både et computerskabt lag og virkeligheden på deres egen skærm.

Selve monumentet genskabes i en ny og digital form "on location".

LIVECAM ANNO 983 OG ARKÆOLOGENS BRILLER

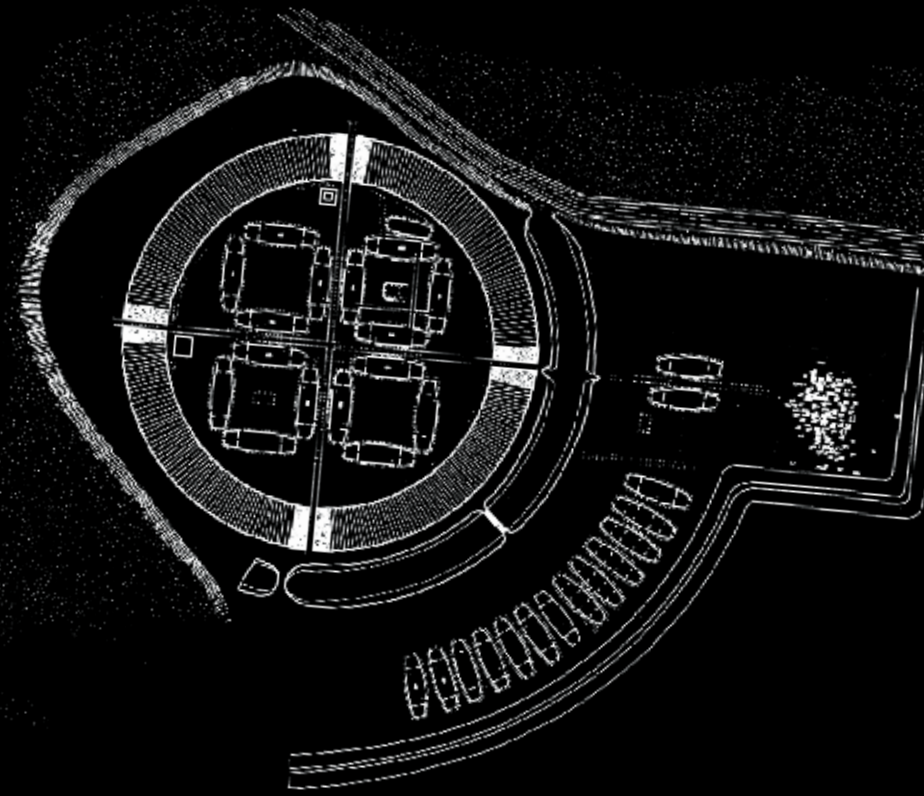
To typer digital formidling kan vælges;
Med "Live cam anno 983" træder gæsten direkte ind i år 983 i kampen mod Otto II.

Med "Arkæologens Brilller", vises hvor fx pilespidserne blev fundet indskudt omkring portene for 1000 år siden.

PUBLIKUM OG SKOLE FORMIDLING

VIDENSBASERET FORMIDLING OG OPLEVELSER FOR ALLE

Det naturskønne område omkring monumentet danner i dag også rammen for undervisning, aktiviteter, events og den årlige Vikingefestival. Området giver mulighed for at koble natur med kultur og læring, der giver gæsten en samlet museumsoplevelse.

I fremtiden skal Trelleborg være omdrejningspunkt for den nyeste formidling af vores fælles historie. Formidlingen skal være baseret på de nyeste forskningsresultater indenfor arkæologi, didaktik og pædagogiske metoder.

Formidlingen skal både gå fagligt i dybden og levendegøre historien. Den skal ramme såvel det nysgerrige barn, som den nørdede fagperson. Alle målgrupper skal føle sig oplyst, underholdt og velkomne.

Smykker af Hiddensee typen tilhørte kun en lille eksklusiv skare af fornemme vikinger. På Trelleborg er der fundet en patrice til fremstilling af denne smykketype. Den kan have været brugt til at fremstille et pragtsmykke til en dronning.

ATTRAKTIV SKOLE- OG PUBLIKUMSFORMIDLING I NYE RAMMER

Trelleborg har i dag en velfungerende formidlings- og skoletjeneste, der tilbyder undervisning og formidling til alle besøgende. Trelleborgs undervisningstilbud følger den nye skolereforms kompetence- og læringsmål, der især retter sig mod den åbne skole.

Udvikling af nye undervisnings- og formidlingstilbud i nye autentiske og tidssvarende rammer, der giver gæsten mulighed for at opleve Vikingetiden på egen krop, er en af museets væsentligste kerneopgaver.

Medinddragelse af gæsten i det rekreative område gør læringsoplevelser og formidling til en dynamisk del af museets virke.

Det giver fantastiske muligheder for en helt særlig læringsoplevelse i et helt særligt læringsmiljø. Ligeledes giver det den besøgende en oplevelse af sammenhængen mellem de udstillede originale genstande, det nationale monument og det rekonstruerede, levende miljø.

Den stærke stigning i Trelleborgs besøgstal fra 2013 og frem til i dag fra 30.000 til 87.000 besøgende i 2017 gør desuden, at de eksisterende rammer ikke længere slår til.

LOKALE, NATIONALE OG INTERNATIONALE PARTNERSKABER OG SAMARBEJDER

Museet har gennem flere år etableret partnerskaber og samarbejder med både lokale, nationale og internationale kultur- og uddannelsesinstitutioner. Det drejer sig om grund- og erhvervsskoler, gymnasier, museer og universiteter samt internationale museer og vikingenetværk.

Udviklingen af Ny Trelleborg vil styrke disse samarbejdsrelationer. Med realisering af Ny Trelleborgs formidlings-tiltag skabes en national bevidsthed og stolthed af vores fælles, enestående kulturarv og det er med til at øge bevidstheden om vores unikke Danmarkshistorie.

FRIVILLIGE OG LEVENDE FORSKNINGS-BASERET FORMIDLING

Formidlingen på Trelleborg bakkes op af foreningen Trelleborgs Venner, der indgår som en vigtig del af stedets formidling.

De bidrager med hjælp til arrangementer og events i weekender og ferier samt til den årlige hovedattraktion Trelleborg Vikingefestival, der tiltrækker cirka 10.000 besøgende og over 1.100 vikinger fra hele Europa.

DEN ÅRLIGE VIKINGEFESTIVAL I UGE 29 ER EN HOVEDATTRAKTION OG TRÆKKER 10.000 BESØGENDE OG 1.100 VIKINGER FRA HELE EUROPA. VIKINGEHÅNDVÆRK, HANDEL OG DET STORE SLAG OM TRELLEBORG MED FLERE HUNDREDE VIKINGERKRIGERE UDSPILLER SIG FOR ØJNENE AF DE BESØGENDE. DER ER MULIGHED FOR SELV AT DELTAGE I AKTIVITETERNE.